

Den lille miljøfolder

Læs om vores miljøpolitik og kommentarer til miljødebatten

- Myter og fakta om tryksager
- Hvad er et svanemærket trykkeri?
- Miljøtip: Skån miljøet og få 12% i rente

LaserTryk dk

Tlf. 87 303 303 • info@lasertryk.dk

Miljøforpligtelse

Der skal ikke herske tvivl om, at vi som en større produktionsvirksomhed har en forpligtelse til at værne om miljøet.

Og der er ingen undskyldninger for ikke konstant at forsøge at reducere virksomhedens miljøbelastning.

Et godt eksempel fra egne rækker er vores investering i Jyllands største solcelleanlæg, hvor vi kombinerer den gode gerning med god økonomi.

Jeg håber, at eksemplet kan tjene som inspiration for andre virksomheder.

Esben Mols Kabell,
direktør, miljøansvarlig

Miljømyter

Med denne folder håber jeg også at belyse nogle af de miljømyter, der flourerer omkring tryksager. Mange glemmer, at 80-90 % af alle tryksager genanvendes, hvilket betyder, at reklametryksager i dag kun udgør 0,6 % af en husstands CO2-regnskab.

Og de træer, der bruges til vores svanemærkede papir genplantes. Ja, faktisk er Europa i dag dækket af ca. 50 % skov, og alene de sidste ti år er den vokset med 20 %.

Det er dog vigtigt at slå fast, at der stadig er problemer med skovrydning i tropener. Synderen er imidlertid landbruget og ikke den grafiske branche, se side 16.

Denne folder

Endelig kan du i folderen læse om vores svanemærkning, og at vi er blandt de få trykkerier, der giver dig mulighed for at CO2-neutralisere kundernes tryksager.

Spørgsmål og kommentarer

Hvis du har spørgsmål til vores miljøpolitik, er du velkommen til at kontakte mig på emk@lasertryk.dk.

Indholdsfortegnelse

Svanemærket trykkeri	4
Få din tryksag CO2-neutraliseret	6
Få din tryksag FSC-certificeret	7
Miljøtip: Jyllands største solcelleanlæg	8
Miljøtip: LED-lys halverer elforbrug	9
Påstand: Det går ud over skovene at producere papir	10
Påstand: Det kræver meget energi at producere papir	12
Påstand: Alle tryksager er lige belastende	13
Påstand: Træ er verdens mest miljøvenlige råstof	14
Påstand: Skovrydning er ikke længere et problem	16
Artikel fra Børsen	18
Andre CSR-tiltag og projekter	20

Vælg trykkeri med omtanke

LaserTryk.dk A/S er et svanemærket trykkeri med reg.nr. 541-826.

Når du vælger et svanemærket trykkeri, vælger du et trykkeri, som bidrager til et renere miljø, et sundere arbejdsmiljø for de ansatte, og en renere fremtid for os alle.

Benyt logo

Som LaserTryk.dk-kunde må du altså sætte svanemærkelogoet på din tryksag som et synligt bevis på en ansvarlig og miljøbevidst indkøbspolitik.

Du kan hente svanemærkelogoet på www.lasertryk.dk/miljo.

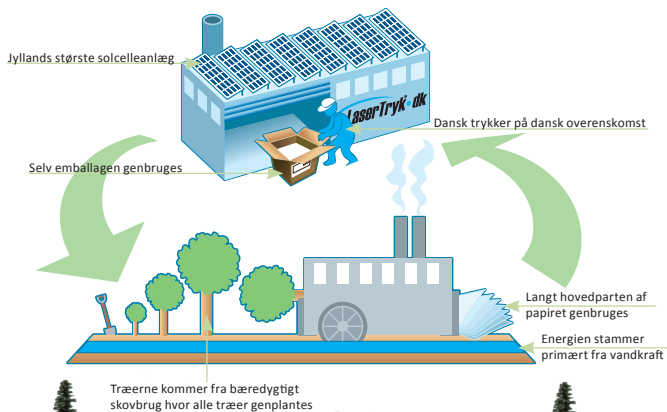
Miljømærket papir

Hos LaserTryk.dk producerer vi udelukkende på miljømærket papir.

Vi er i dag oppe på, at 95 % af det papir, vi benytter, er svanemærket. Resten har en tilsvarende EU-miljøstandard.

Skrappe krav til svanemærket trykkeri

- Brug af miljørigtigt papir
- Brug af vegetabiliske trykfarver
- Genanvendelse af tryksager
- Minimering af affald, herunder papir
- Brug af vedvarende energi
- Hensyn til det kemiske arbejdsmiljø

FÅ DIN TRYKSAG
CO₂-NEUTRALISERET
VI FORDOBLER DIN INDBETALING

CO₂-neutraliseret tryksag

LaserTryk.dk er blandt de få trykkerier i landet, der giver dig mulighed for, at få din tryksag CO₂-neutraliseret.

Vælges ved bestilling

CO₂-neutralisering klares nemt og uden forsinkelser, når du bestiller din tryksag. Det er selvfølgelig frivilligt, og koster et tillæg på 1,96 %.

Dine fordele

Udover den indlysende fordel ved at gavne miljøet, får du mulighed for at skrive på din tryksag, at den er CO₂-neutral (logo til højre).

Sådan udregnes tillægget på 1,96 %

En gang om året gennemregnes miljøbelastningen for alle vore tryksager, og det udregnes, hvad fuld CO₂-kompensation (kvoter) koster.

Tillægget på 1,96 % er altså et aconto-beløb til indkøb af kvoter.

LaserTryk.dk fordobler

Når der en gang om året købes CO₂-kvoter, lover LaserTryk.dk at købe et tilsvarende antal kvoter for egen regning. Hermed fordobles det samlede kvote-indkøb.

Grundigt til værks

Vores samlede CO₂-belastning udregnes af firmaet ClimateCalc, der medregner alle processer, lige fra papirfremstilling, udledning, pakketransport, strømforbrug og brændstof til medarbejdernes biler.

Reelt modkøb

Vi sørger for, at de CO₂-kvoter vi indkøber, ikke er Kyoto-hokuspokus-kvotepkøb, men en reel CO₂-reduktion.

Pengene bruges altså til opførelse af fx vindmøller og solceller, installation af mere CO₂-venlig teknologi i u-lande m.v.

FSC-CERTIFICERED E TRYKSAGER

MULIGT HOS LASERTRYK.DK

FSC®-certificeret trykkeri

LaserTryk.dk har FSC®-certificering og kan dermed tilbyde FSC®-mærkede tryksager.

Hvad er FSC®?

FSC® er den eneste globale miljømærkningsordning, og den har bred opbakning fra grønne organisationer som WWF, Greenpeace og Verdens Skove.

FSC® sørger for, at dyr og planteliv bliver beskyttet, og at de mennesker, der arbejder i skoven, er sikret uddannelse, sikkerhedsudstyr og en rimelig løn.

Pris

Det koster 200 kr. + 2 % af trykprisen at få tryksagen FSC®-mærket.

Sådan gør du

Tag fat i vores FSC®-specialist, Michael Johansen, der træffes på mj@lasertryk.dk eller tlf. 87 391 314.

Responsible Stewardship
of the World's Forests

MILJØTIP: SOLCELLER GAVNER

MILJØET OG GIVER 12 % I RENTE

VI HAR JYLLANDS STØRSTE SOLCELLEANLÆG

Med installationen af Jyllands største solcelleanlæg forsøger vi at kombinere en god gerning med god økonomi.

Forrentning

Anlægget producerer lige så meget el som 100 husstande forbruger, og vi forventer en forrentning på +12 % i hele perioden.

Inspiration

Vi gennemgår her, hvordan vores regnestykke ser ud, og håber dermed at være med til at inspirere andre virksomheder.

Kapacitet

Anlægget har en årlig kapacitet på 328.000 kWh og koster 3.101.500 kr. (bankfinansieres til 4 % p.a.)

Garantier

Al strømmen sælges til elskabet, hvor Staten garanterer os 1,3 kr./kWh i ti år.

Bemærk, at reglerne løbende ændres, så husk at undersøge den aktuelle lovgivning inden investering.

Forudsætning

Det antages, at el-prisen stiger med 4 % om året, og husk at tage højde for de nye afgifter på solpaneler.

Konklusion

Anlæg tilbagebetalt efter 8,5 år.
Forrentning over 25 år: 12 % p.a.

Husk, at solcellernes ydelse og holdbarhed er garanteret i 25 år.

Læs mere

Find hele beregningsgrundlaget på www.lasertryk.dk/miljo

MILJØTIP: LED-BELYSNING HAR HALVERET VORES ELFORBRUG OG ER TJENT HJEM PÅ TRE ÅR

Vi har halveret vores strømforbrug til belysning ved at investere i 693 LED-rør.

Win-win

Lige som ved solceller, er her tale om en win-win-situation, hvor vi mindsker miljøbelastningen og samtidig sparer penge.

Tallene

Rør og montering:	260.990 kr.
Tilskud til energi-reduktion:	32.876 kr.
Samlet investering:	228.114 kr.

Tidligere elforbrug til lys:	171.649 kWh
Nyt elforbrug til lys:	78.093 kWh
Besparelse:	93.555 kWh

Ved en el-pris på 0,8 kr./kWh, giver det en årlig besparelse på 74.845 kr.

Konklusion

LED-rørene er tilbagebetalt på tre år.

Mindre udskiftning

Og en fin bonus er, at vi slipper for at skifte rør helt så ofte, da LED holder i over 8 år.

DET GÅR UD OVER SKOVENE AT PRODUCERE PAPIR

NEJ, FAKTISK ER DET MODSATTE TILFÆLDET

Vi bliver bedre og bedre til at genbruge papir. Faktisk genbruges hele 84 % af papiret i den europæiske papirindustri (verdensrekord).

Men da fibrene i papiret kun kan genbruges få gange, er der et behov for 40 % nye papirfibre for at opretholde en genbrugscyklus. Altså er der et konstant behov for at fælde træer.

At sige, der forsvinder træer, når du bruger papir, svarer altså til at sige, der forsvinder korn, når du spiser brød.

¹ World Rainforest Movement; UN FAO

Skandinavisk papir

Alt papir, der anvendes hos LaserTryk.dk, stammer fra bæredygtigt skovbrug i Sverige og Finland. Her plantes der 3-4 træer for hvert træ, der fældes (ikke alle træer når at vokse op).

Mere europæisk skov

I Europa er det samlede skovareal vokset med over 20 % de seneste 10 år, og ca. halvdelen af Europa er i dag dækket af skov.

Stadig skovrydning

Skovrydning (ikke-bæredygtigt skovbrug) forekommer dog stadig uden for Europas grænser, primært i troperne. 90 % af årsagen hertil skyldes ikke-bæredygtigt landbrug¹. Læs mere om skovrydning på side 16.

Træer bliver til energi, ikke papir

Det er i øvrigt værd at bemærke, at 53 % af alt verdens træ bruges til energiproduktion, 28 % af savmøller og kun 11 % af papirindustrien². Læs mere om papir og energi på side 12.

Husk at tjekke, om dit trykkeri kan redegøre for, hvorfra deres papir stammer.

² FAO Statistics 2007

DET KRÆVER MEGET ENERGI AT PRODUCERE PAPIR

JÅ, MEN LÅNGT MINDRE, END MAN SKULLE TRO

Selvom den europæiske papirindustri er storforbruger af vedvarende energi med lavt CO2-udslip, er der ingen tvivl om, at papirindustrien er energikrævende. Men faktisk langt mindre, end man skulle tro.

CO2-neutral europæisk papirindustri

Selv når man medregner CO2-belastningen under produktion og transport, er vores svanemærkede europæiske papir CO2-neutralt.

For det første ilter træerne under deres opvækst atmosfæren og lagrer CO2.

Læs mere om CO2-kredsløbet på side 14.

Hertil kommer, at den grafiske industri – bl.a. via ny teknologi – har ydet en målrettet miljøindsats ved at opdatere produktionsudstyret.

Papirindustrien på verdensplan

Går vi uden for Europas grænser, stod papirindustrien i 2005 for 1,1 % af verdens CO2-udledning.

Papirindustrien er blevet udpeget til én af de mest bæredygtige nuværende industrier¹.

I Europa stammer over halvdelen af den energi, der bruges til at producere papir, fra vedvarende energi².

220 kg papir om året

Vi bruger i gennemsnit 220 kg papir om året. Da 80-90 % af dette papir genanvendes, er vi i dag nede på, at reklametryksager kun udgør 0,6 % af en husstands CO2-regnskab.

¹ CEO Perspectives 2008, PricewaterhouseCoopers

² CEPI, Forest Fact Sheet, 2008

Se også www.twosides.info og www.klimabevidst.dk

ALLE TYPER TRYKSAGER ER LIGE BELASTENDE FOR MILJØET

NEJ, DET ER IKKE TILFÆLDET

Der er god grund til at holde øje med produktionsmetoden, når du bestiller din tryksag.

Offset puljetryk

Hos LaserTryk.dk produceres de fleste tryksager med såkaldt offset puljetryk, hvor vi trykker for mange kunder på de samme store trykark. Hermed minimeres antallet af spildark pr. kunde.

Offsettrykmaskine
Heidelberg
Speedmaster

Ved almindelig offsettryk bruges der ca. 1.600 A4-ark pr. trykstart, før farverne passer. Ved offset puljetryk er tallet ca. 200 A4-ark.

Digitaltryk og miljøet

Skal du bruge tryksager i lave oplag, er digitaltryk løsningen. Her bruges der ingen ark til at indrette farverne på arket.

Digitaltryk giver også mulighed for at fremstille flere forskellige tryksager i mindre oplag, og dermed målrette tryksagen til modtageren.

Det minimerer papirforbruget og giver samtidig bedre respons, da modtageren finder reklamen mere relevant.

Digitaltrykmaskine
Xerox iGen4

Eksempel:

Et sommerhusfirma skal have trykt et katalog. I stedet for at producere en stor tryksag med samtlige sommerhuse, kan der med digitaltryk produceres fx 20 forskellige kataloger, der segmenteres på målgrupper.

Kunder, der fx. altid tager til Vestjylland i store grupper, behøver ikke modtage alle siderne med sommerhuse med plads til 4 personer, uden swimmingpool, der ligger på Bornholm.

Produktion døgnet rundt

Endelig er det værd at bemærke, at vi hos LaserTryk.dk producerer både digitaltryk og offset puljetryk hele døgnet.

Dette har et positivt afsæt på miljøet, da vi aftager den overskudsenergi, vindmøllerne producerer, når de fleste sover.

TRÆ ER VERDENS MEST MILJØ- VENLIGE RÅSTOF

J A , D E T E R K O R R E K T

Der er flere grunde til, at træ er verdens mest miljøvenlige råstof.

Træer vokser

Råstoffet træ skabes hele tiden af naturen selv, og det er lavet af solenergi, kuldiioxid (CO₂) og vand.

Træer fjerner noget af den CO₂ fra luften, som ellers ville give drivhuseffekt. Denne oplagring af CO₂ sker både i levende træer og i træprodukter.

Solenergi

Træer oplagrer solenergi, som man senere kan udnytte ved at brænde træet, fx som brænde eller flis.

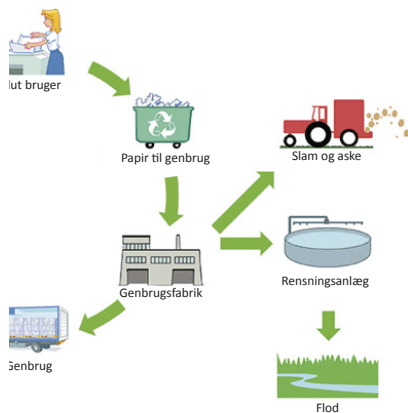
Energi fra træ og andre planteprodukter bidrager ikke til drivhuseffekten – i modsætning til energi fra kul, olie og gas.

Forklaringen er, at afbrænding af planteprodukter frigiver kuldiioxid (CO₂), som allerede er i kredsløb, mens afbrænding af kul, olie og gas sender nyt kulstof, hentet op fra jordens indre, ind i det kulstofkredsløb, som giver drivhuseffekt.

Genbrugscyclus for træ

På billedet kan vi se, hvordan træ genbruges. Ved opvæksten optager træ CO₂, som frigives igen, når træet brændes eller rådner. I mellemtiden kan vi bruge træet til papir og husbyggeri osv.

Energien opsamles

Træ kan også bruges som brænde, og den energi, der frigives, sparer os for at bruge de ikke-fornyelige brændselstyper, som olie og kul.

Forudsætninger

Men der er nogle forudsætninger for træets overlegne miljøvenlighed. De er:

Bevaring af skovareal

Skovarealet skal bevares, og der skal ikke fældes mere træ i skovene end den løbende tilvækst. Sådan foregår det fx i Danmark, i Europa og i Nordamerika.

Biodiversitet

Produktionen af træ må ikke mindske økosystemets mangfoldighed (biodiversiteten).

Energi og kemikalier

Træet skal forarbejdes uden unødigt brug af energi og kemikalier, og med agtpågivenhed i arbejdsmiljøet, fx som svanemærket papir.

Flittig brug

Træprodukter skal bruges flittigt, længe og med omtanke.

Genbrug

Træprodukter skal genbruges eller udnyttes til energi, efter de har tjent deres oprindelige formål.

Kilde: www.trae.dk

SKOVRYDNING ER IKKE LÆNGERE ET PROBLEM HELT FORKERT

Fordi vi på vore breddegrader har stort fokus på bæredygtig skovdrift, betyder det bestemt ikke, at problemet med skovrydning er løst.

Plads til landbrug

Fra 1990 til 2005 er der hvert år fældet 13 millioner hektar skov i gennemsnit. Skovene ryddes oftest for at tjene penge, for at skabe mere plads til landbrug, og for at eksportere træ, ifølge nyhedsbureauet MediaGlobal, der samarbejder med FN.

20 % af verdens CO2-udslip

Det anslås, at skovrydning er skyld i 20 % af vores CO2-udslip.

Hermed er udslippet fra skovrydning værre end den samlede udledning fra alverdens transportmidler

Bedst, hurtigst og billigst

Norges statsminister, Jens Stoltenberg, har udtalt, at vi ved at reducere skovrydning kan opnå de største, hurtigste og billigste nedskæringer i globale drivhusgasudledninger.

Tilskud til ulande

»Det er et nøgleelement at reducere skovrydning i ulande, når vi skal tage fat på udfordringerne skabt af klimaændringerne.

Det bliver dog en kompleks og udfordrende bedrift i forhold til virkeliggørelse, og det vil kræve langsigtet engagement,« siger Ban Ki-moon, FNs generalsekretær, ifølge MediaGlobal.

Ifølge Jens Stoltenberg er løsningen at fastsætte en økonomisk kompensation til de lande, som skal skære ned på skovrydningen.

Skovrydning er dyr

Når vi udrydder skove, koster det verdens økonomi mere end den nuværende finanskrise. Det viser en EU-undersøgelse.

Kilde: Robert Falls, Ecosystem Restoration Associates

Træer renser vand

Hvert år koster det os mellem 2000 og 5000 milliarder dollars, når klodens træer og skove forsvinder. Det tårnhøje beløb er et udtryk for, at træerne blandt andet er med til at rense vand og optage CO₂ fra atmosfæren.

Menneskeskabt CO₂

Når naturen ødelægges, holder den op med at bidrage positivt til vores klima – et bidrag, som oprindeligt ikke kostede os noget, fordi det netop var naturligt.

Når for eksempel træer bliver fældet og ikke optager CO₂, er vi i stedet nødt til at finde en menneskeskabt måde at reducere CO₂ på. Det koster.

Træer absorberer vigtige drivhusgasser

Undersøgelsen viser, at det især er skovenes evne til at absorbere de vigtigste drivhusgasser, der kommer til at mangle og dermed koste os dyrt i fremtiden.

Samtidig er det de fattigste områder i verden, der bliver hårdest ramt, fordi de ofte er direkte afhængige af skovene – både i forhold til mad og til byggematerialer.

TRYKSAGER ER POPULÆRE

MEN VI ELSKER AT HADE DEM

Avis i forhold til Nettet

En avis belaster klimaet med ca. 80 gram CO₂. Læser du nyheder på nettet 30 minutter om dagen, belaster det med ca. 100 gram CO₂. Alt, vi foretager os, belaster klimaet. Men de færreste ved hvor meget.

Vi danskere har et specielt forhold til tryksager, især dem, der hver uge lander i postkassen. 90 % af dem, der modtager husstandsomdelte reklamer, bruger dem hver uge, og to ud af tre danskere siger i en ny undersøgelse, at reklametryksager gør dem i stand til at finde gode tilbud og handle billigere ind.

Der er ingen grund til at vælge aviser og tryksager fra alene af hensyn til miljøet.

Ugeaviser er populære

Ugeaviserne er også populære. 7 ud af 10 danskere læser dem ofte eller altid. Og 63 % af danskerne foretrækker avisen i en papirudgave frem for på Nettet, viser undersøgelsen. Samtidig er forbruget af blade og magasiner i vækst.

Den trykte kommunikation vokser i en stadig mere digital verden. Det skyldes, at print og digitale medier ikke er modsætninger, men to kommunikationsformer med forskellige egenskaber og betydning i vores hverdag.

Tryksager er brugervenlige

Tryksagen er håndgribelig og overskuelig, og giver værdifuld, brugbar information. Den er enkel og brugervenlig, og så er den transportabel i tid og rum.

Men tryksager er også noget, vi næsten alle elsker at hade. Stakken af reklametryksager kritiseres, fordi vi tror, at de forurenar langt mere, end de faktisk gør.

Det samme gælder aviser og blade. Vi bruger dem

flit-
tigt,
men
vi vil ikke
helt stå ved
det. Det pletter
vores miljøbevidste
image.

Familiens CO2-regnskab

De færreste ved, at tryksager
kun udgør 0,6 % af en families
CO2-regnskab.

Den daglige avis, ugeaviserne og
de husstandsomdelte reklamer
udgør ca. en procent af det samlede
CO2-udslip i en gennemsnitlig,
dansk husstand. Det svarer til knap
130 kg CO2 om året.

15 års systematisk miljøindsats

Bæredygtig, nordisk skovdrift, effektiv og
energibesparende papirproduktion baseret
på biomasse og vandkraft, genanvendelse af
tryksager og 15 års systematisk miljøindsats i
de grafiske virksomheder sikrer danske aviser,
blade og reklametryksager en god miljøprofil.

Klimaudfordringen

Vi skal tage klimaudfordringen seriøst og
styrke forbrugernes bevidsthed om klima
og miljø.

Og det er sund fornuft at vælge de husstands-
omdelte reklamer fra, hvis man ikke bruger
dem. Eller droppe papiravisen, hvis man helst
læser nyheder på nettet.

Alternativerne belaster også klimaet, så der
er ingen grund til at krybe langs husmuren
med det nyeste madmagasin og de seneste
ugeblade.

Følg miljødebatten, og læs flere artikler på
www.ga.dk.

Artikel fra Børsen, torsdag d. 5 marts 2009.
Af Lars Bram, adm. direktør, Grafisk Arbejdsgiverforening

ANDRE CSR-TILTAG

OG PROJEKTER

Vores miljøpolitik er en del af den overordnede CSR-politik her hos LaserTryk.dk.

Her på siden kan du læse nogle af de forskellige tiltag, vi har lanceret.

CSR-kodeks

Vi var ét af landets første trykkerier til at tiltræde CSR-kodekset for den grafiske branche.

Kodekset udstikker rammerne for social ansvarlighed for fremstilling af grafiske produkter.

1. mio. gratis flyers

Med "Projekt GiveBack", trykker vi årligt en mio. gratis flyers og plakater til velgørende projekter.

Eksempler på projekter vi har støttet:

Følg facebook-gruppen på
www.facebook.com/EnMioGratisFlyers

Andre projekter

Af andre små som store projekter kan nævnes:

- Vores lys styres overalt med sensorer.
- Investering i verdens grønneste CTP-anlæg.
- Vi har skiftet til lavenergivinduer.
- Vi har indført genbrug af overskudsvarme.
- Vi har grøn smiley fra Arbejdstilsynet.
- Vi har to PLAN-børn fra Mali.

...kampen fortsætter, og flere tiltag er på vej!

Spørgsmål

Har du et godt miljøtip, hører vi gerne fra dig på miljo@lasertryk.dk. Gode forslag vil blive videregivet på facebook og nyhedsbreve.

The logo for LaserTryk.dk, featuring the text 'LaserTryk.dk' in a bold, black, sans-serif font. The 'L' is stylized with a green swoosh above it. There is a small green leaf icon to the right of the 'k'.

P. O. Pedersens Vej 7-9 | DK-8200 Århus N. | Tlf. 87 303 303 | info@lasertryk.dk | www.lasertryk.dk